

prof. dr Mykhailo Zhurba / Михайло Журба

Narodowy Uniwersytet Pedagogiczny im. M. Dragomanova w Kijowie

Феномен Синоду Замоїського у контексті модерних методологічних практик

Історичне значення Синоду Замоїського визначається, насамперед, його впливом на еволюцію ментальності населення українських земель, які увійшли до складу Речі Посполитої. Ця еволюція була складним контраверсійним процесом у засаді, було закладено синтез двох альтернативних напрямків цивілізаційно-світоглядного поступу римсько-латинського і греко-візантійського.

Синод відіграв важливу роль в адаптації конфесійних обрядів до традицій повсякденності у середовищі уніатського віросповідання. Синод Замоїський став віддзеркаленням взаємовпливів західної і східної культури на рівні повсякденної свідомості та релігійного світосприйняття. Дослідницькі практики застосовані щодо феномену Синоду Замоїського демонструють результативність цивілізаційної методології розробленої в надрах школи Аналів. На відміну від позитивістського формаційного підходу, застосований методологічний інструментарій є ідеальною ілюстрацією того, що українське за походженням населення Речі Посполитої опинившись у конкретній політичній і конфесійно-релігійній ситуації у проявах своєї суспільної поведінки виступає не у детермінованій жорсткій системі соціально-економічної казуальності. Поводить воно себе не адекватно вимогам законів виробництва та політичною доцільністю, а насамперед, у відповідність із картиною світу, яка закладена культурою у їх свідомості, у залежності від свого психічного стану, а останній визначається не одними лише постулатами соціології та політекономії. Їх релігійні, національні і культурні традиції, стереотипи поведінки, переживання і надії, часом зовсім ірраціональні, їх символічне мислення незмінно накладають відбиток на їх вчинки і реакції матеріального життя. На практиці вивчення обставин появи Синоду, з'ясування його соціально-релігійного сенсу відслідковується діалектика взаємовпливів матеріального і духовного на рівні маргінального цивілізаційного зрізу.